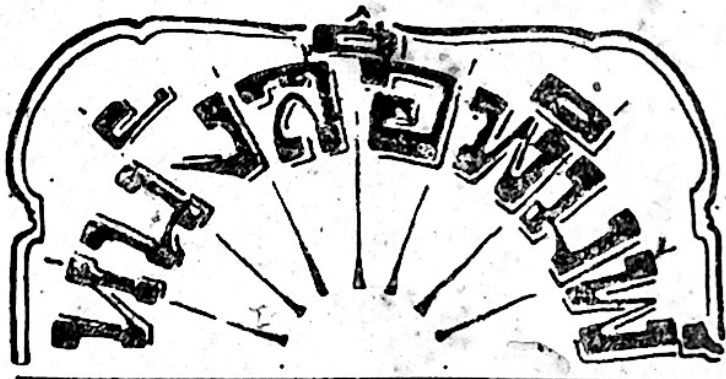

นาย อหมต บินฮัยยมอฮามัดนุรี เจ้าของ ผู้จัดการ และ บรรณาธิการ

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ชัยพฤกษ์

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ชัยพฤกษ์

๑ ส่วนเข สักงมฤตาง ส่วนคคิ วุฑฒิสาริกานะ

กรมการ

สืบบาท จฉปีต, สืบบาท นิสกตอส, ต,

ปีที่ ๒ เลม ๑๑ วันเสาร์ ที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ., ๒๔๖๖

สำนักงานที่เลขที่ ๔๖๗ ข. ถนน พาด สาย

หนังสือพิมพ์กรรมกร

มีที่ ๒ วันเสาร์ ที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๖๖

สารบัญเล่ม ๑๑

ไหว้ครู—แซยิต—รับบ้านใหม่ หน้า ๑๖๑

การปราบหมิงนครใต้เพณิ

อย่างใหม่ ,, ๑๖๒

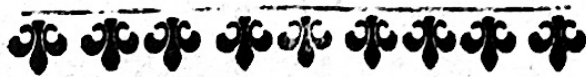
สภาต่อต้านสงคราม(ต่อ) ,, ๑๖๕

หลักความเจริญของประเทศ ,, ๑๖๘

เจ้าพวกบรรดาศักดิ์ ,, ๑๗๒

พหุนาการม ,, ๑๗๓

โลกย์ประชาวิวัฒนา ,, ๑๗๕

ไหว้ครู—แซยิต—รับบ้านใหม่

ประเพณีไทยแต่เดิมมา มีมหาชน
เป็นส่วนใหญ่ มาก ที่เชื่อถือในเรื่อง ความ
ศักดิ์สิทธิ์ ของ ผู้สร้าง เจ้า บำ ผู่ไพร และ ครู
บวชอาจารย์ ประจำ สรรพกิจการใด ๆ เช่น
วิชา หมอ วิชา ช่าง การ บำไม่ เหล่านี้ เป็น
ต้น ถือ กัน ว่า กิจการ เหล่านี้ จะ เจริญ
งอกงาม บังเกิด ผล ก็ ต้อง แด้ว แต่ คุณ
เจ้า บำ ผู่ไพร ครูบวชอาจารย์ จะ บรรดาศักดิ์ ให้
เป็นไป มี ไร้อำนาจ ของมนุษย์ ประกอบ

การ ด้วยเหตุนี้แหละ พวกเราใน สมัย
โน้น จึง จำ ต้อง เคารพ ทำ การ บวง สรวง
เดินวัด ประจบ นบ นอบ ครูบวชอาจารย์ เพื่อ
ให้ ท่าน บรรดาศักดิ์ ใน กิจ การ ที่ กระ ทำ
สมัยนี้ ความ ศักดิ์สิทธิ์ ของ เจ้า บำ ผู่ไพร
และ ครูบวช อาจารย์ เด็ดร้อน ทราม ลง ตาม
สมัย ไม่ใคร่ จะ ปรากฏ ตาม ความศักดิ์
สิทธิ์ ของ เจ้า บำ ผู่ไพร นี้ แต่ อย่างไร ก็ ดี
ได้ มี เจ้า บำ ผู่ไพร หรือ พระภุมิ เจ้าที่ อีก
ชนิด ๑ เกิด ขึ้น—มี ชี วิต จิต ใจ ไม่ผิด กับ
มนุษย์ ขรรคมดาเรา—มี อำนาจ ยิ่ง กว่า เจ้า
บำ ผู่ไพร ใน สมัยโบราณ อาจ บรรดาศักดิ์
ให้ เป็น อย่างไร ก็ได้ ถ้าใคร ขัด ขึ้น ไม่
ทำ การ เดินวัด เจ้า บำ ผู่ไพร นี้ ก็ จะ ได้รับ
ผลร้าย แทน ทน ตา โดย อเนก ประการ แต่
เรา มี ได้ มี ความ ประสงค์ จะ พุด ให้ มาก
ในวัน นี้ แม้ จะ ปรากฏ ว่า เจ้า ชนิดใหม่
มีอำนาจ ยิ่ง กว่า เจ้าโบราณ ก็ ดี ก็ ยัง
มี ชน บาง เจ้า พวก—รวม ทั้ง เจ้า ใหม่ ๆ นี้
ด้วย—ยังนับถือ ทำ การ เดินวัด เจ้า และ ครู
บวชอาจารย์ อยู่ อีก มาก หรือ ยิ่งกว่า เดิม แต่
ความ ประสงค์ แห่ง การ เดิน วัด เหล่านี้ ผิด
ไกล กับ โบราณ กล่าวคือ เขา ผู้ทำ การ
เดินวัด ไม่ได้ หวัง ความ ศักดิ์สิทธิ์ ของ เจ้า
หรือ ครู หวัง อย่าง ๑ คือ เงิน และ เจ้าของ

ซึ่ง ผู้พึ่ง บุญ ต่าง ๆ นำ มา ช่วย เหลือ ประ
 มาณ กันว่า คราวหนึ่งได้ จำนวน มี ใช้น้อย
 การ เดิน ไหว้ ครู บา อาจารย์ เหล่านี้
 แต่เดิมมา เราจะเห็นมีแต่พวกหมอ เป็นพณ
 คง เป็น ด้วย เห็น ผดด้ ใน การ กระทำ นั้น
 จึง มี พวกอื่น ทำ ตาม อย่าง อีกมาก ซึ่งใน
 เวदानี้ เราจะได้ ยิน ชาว การ ไหว้ ครู ร้อย
 แปร เช่น ไหว้ ครู แพศย์ดงครรภ ไหว้ ครูช่าง
 ทอง ครู ดเมง ดกร เหล่านี้ เป็น ต้น กระนั้น
 ก็ดี ผู้ที่ไม่มี ครู จะไหว้ ก็ยัง พดอยเห็น
 ดี และ หาอุบาย กระทำกัน ต่าง ๆ โดยวิธี
 เดียวกัน อีก มาก วิธี เช่น ขึ้น บ้านใหม่
 แชยิด คัด จุก โคน ผมไฟ เหล่านี้ เราทั้ง
 หลายนคง ได้ เคยพบ ชาว ใน หนังสือ พิมพ์
 อย่าง หนาตา ตามที่ ทราบ มางาน การ
 ชนิดนี้ ถ้า เป็น ผู้หลัก ผู้ใหญ่ หรือ ผู้
 มีหน้าที่ ราชการ เลี้ยว ของ กับ เจ๊ก จีน พ่อ
 คำ วาณิชย์ ก็ยังมี ผู้ไป ช่วย เหลือ มากจน
 ตาม ล้วน ไม่ต้อง สงสัย ว่า งาน การ
 จำพวก นี้ มิได้ แยก กว่า กัน เพราะ แท้จริง
 มัน ก็ คือ วิธี หมุนเงิน เข้า กระเป๋าของพวก
 อำมาตย์ บางจำพวก นั้นเอง การงาน
 ชนิดนี้ มี บางที่ ทำ โดย สุจริต เช่น เจ้า
 นาย บาง พระองค์ ซึ่ง ปรากฏ ว่า ท่าน ชาด

ทุนในงานนี้ แต่ส่วนมากกำไร—กำไร
 อย่างงาม ถึง กับ บาง ท่าน เช่น คุณพระ
 อะไร คนหนึ่ง ใน กรม ศักขาภิบาล ซึ่ง ขึ้น
 บ้าน ใหม่ เมื่อ เร็ว ๆ นี้ ออก กีด เชิญไม่
 เต็มหน้า รั้วก็ กมีไม่รั้วก็ กมี เชิญ
 ตะบันไป ลัก แต่ ว่า เป็น พ่อ ค้ำ มีอัฐก็ แล้ว
 กัน นี้ เป็น เครื่อง ชี้ ความ เจตนา การ
 กระทำ ของ ผู้หนึ่ง ๆ อย่าง ดี เพราะ ตาม
 ขรรคมดา ที่ เขา ทำ โดย สุจริต แล้ว เขา
 ย่อม เชิญ แต่ ผู้ที่ รั้ว กั้น เคย หรือ ผู้ใหญ่
 เพื่อ เป็น ศิริ มงคล การ เชิญ ผู้ไม่รั้ว ก
 นั้น จะหวัง สิ่ง เหล่านี้ แหะ หรือ ขอ ท่าน
 ทง หตาย จง ตรอง ดู เกิด

การปราบหญิงนคร
 โสเพณีย่างใหม่

โดงนายแก้วใจดี

ผ.ก. เขียน ความ เห็น ลง ใน หนังสือ
 พิมพ์ ไทย ฉบับ วันพุธที่ ๒๕ เดือนก่อน ให้
 ชื่อ เรื่อง ว่า “วิธีปราบหญิงนครโส
 เพณีย่างใหม่” รวบรวมใจ ความ สั้น ๆ
 ว่า รัฐบาล ควร จะ ออก พระ ราช บัญ ญัติ
 ห้ามมิให้ ชายไป สัม สัม กับ หญิง นครโสเพ

ณ เดือน, ถ้าขัดขึ้นก็ให้ตั้งโทษจำคุก
ได้ย ๒ วันบ้าง ๓ วัน บ้าง, เพื่อให้ เช็ดหลอด
และ เพื่อ เป็น ทาง บ้อง กัน หรือ ตัด อาชีวะ
ของหญิง จำพวก นี้. ความเห็นนี้ ข้าพ
เจ้า ยังไม่ขอจับมือด้วย.

โหวตของ ผ.ก. ตูเหมื่อน จะ เข้าใจ
ว่า การ ของพระราชบัญญัติ นั้น, เป็น
การ ทำง่าย ดีก แต่ ว่า ใครชอบใจ อย่าง
ไร, ต้องการจะระวังรักษาผลประโยชน์
ของใคร, หรือ โกรธเคือง การ กระ ทำ
ของ หมู่คณะใด, ก็วาง ชันนำ ถวาย
พระเจ้าแผ่นดินก็ เป็นอัน ดำไว้จ. แท้
จริงใน เรื่อง ออกพระราชบัญญัติไม่ ว่า จะ
เกี่ยวเนื่อง ด้วย เรื่อง อะไร ไม่ ใช่ เป็น
การ ง่าย ดุจ ผ.ก. เข้าใจ, รัฐบาล หรือ
นัยคณะเสนาบดี, จำเป็นต้องใคร่ครวญ
อย่างย้ง, ต้อง นี้ก็ถึง ผลได้ผล เสีย,
ตรวจ ทรา พระราช บัญญัติ หรือ กฎหมาย
ของ ประเทศที่ มีอยู่ ใน เวदानี, ความ
สามารถของเจ้าพนักงานผู้ มีหน้าที่ จะรักษา
ให้การนี้ ดำ เนิรไป ตาม พระราช บัญญัติ
และ ความ สามารถ ของ พด เมือง ผู้ซึ่ง จะ
ต้องประคัมภ์ตาม, ความเสมอภาคของ
ประชาชน พดเมือง, ทั้งถ่า ย้ง เป็น บัญ

ญัติ ที่ตั้งบด้าง พระราชบัญญัติ เดิมหรือประ
เพณี นิยม ของบ้าน เมือง แล้ว ก็ จำ เป็น ที่
รัฐบาล จะต้อง คิด เกรงอก เกรงใจ ประชา
ชนย้งช่น, มีฉนั้น ก็ จะ เป็น การขัดใจกัน
ซึ่ง อาจ เกิด ผล ร้าย ช่นได้. ช่นเป็น หลัก
แห่งการ ออก พระราชบัญญัติ ซึ่ง ประเทศ
สยาม และประเทศ อื่น ๆ ที่คัจฉดิยช้ แล้วเช่น
ประเทศ อังกฤษ ได้ ถือ เป็น หลัก อยู่ ทุกวัน
นี้. ตัวอย่าง ของ ประเทศ สยาม ก็ คือ
กฎหมาย ดักษณ ผัวเมีย (ดู ผัวเมีย
มาตรา ๖๘ มรดก มาตรา) ซึ่ง รัฐบาล
ไม่ ถ่า จะ เปลี่ยน แปลง โครมคราม,
ซึ่ง แม้ ตามที่ เป็นอยู่ ไม่ เป็น การยุติธรรม
สำหรับหญิงก็ดี. สำหรับประเทศอังกฤษ
ก็ดี กฎหมาย ดักษณ มรดก ซึ่ง ภาค ๑ ของ
ประเทศ อังกฤษ ถือ กัน ว่า บุตรี หิว บ่ เป็น
ผู้ ได้รับมรดก ที่ดิน ทั้งหมด, อีกภาค ๑
มีว่า บุตรี สู้ตต้อง เป็น ผู้ ได้รับมรดก ที่ดิน
ทั้งหมด. นี้ ก็ เป็น การยุติธรรม สำหรับ
บุตร อื่น ๆ อย่างย้ง แต่ อย่างไร ก็ดี รัฐบาล
อังกฤษ ก็ไม่ ถ่า จะ เปลี่ยน แปลง ประ
การ ๑ ประการใด เพราะ เกรงใจ ราษฎร
หรือต้องการรักษาประเพณีโบราณนั่นเอง.
การที่ รัฐบาลจะ ออกพระราชบัญญัติ

เอาโทษแก่ชายที่ไปส่งหญิง นครโสเภณี
เถื่อน, ก็จำเป็นต้องนึกถึง หัก ตามที่
กล่าวไว้ในทำนองเดียวกัน.

ข้าพเจ้าไม่อยากจะกล่าวให้เป็นการ
หมองใจแก่ผ.ก. ซึ่งจะเป็นใครก็ตาม แต่
ข้าพเจ้า เห็นว่าความ เห็น ของ ผ.ก. ซึ่ง
นำไปให้รัฐบาลออกพระราชบัญญัติที่กล่าว
แล้วนั้น, เสมอกับแนะนำให้ออก พระราช
บัญญัติห้ามไม่ให้ ขอ ในเมื่อยังอนุญาตให้
กระทำการแตกเปลี่ยนอย่าง ๑ อย่างใด นอก
จากข้อนี้, หรือเสมอกับอนุญาตให้เดินเรือ
กดไฟในท้องน้ำได้ แต่ ห้าม ไม่ ให้ มี คดีนี้,
เพราะอะไร? ผู้รู้กฎหมายซึ่งรวมทั้ง ผ.ก.
(ถ้าไม่ลืมนึก) คงตอบพร้อมกันว่า, เพราะ
กฎหมายลักษณะ ผัว เมีย ของ เรา ยัง เป็น
อยู่ตามประเพณีเดิมทั้งค.น. กล่าวคือ,
ชายยังมี ภรรยาได้ หตายคน, การเป็น
สามี ภรรยา ยังมีอยู่ หตายทางเช่น โดยทาง
แต่งงาน, พระราชทาน, ได้เสียกัน
เอง, (ดูผัวเมียข้างต้น และมาตรา ๘๕,
๘๕, ๘๖, ๑๑๕, ๑๔๑, ๑๕๑, และชายอาจ
มีภรรยาได้ ไม่เป็นการผิดพระราช
กำหนด กฎหมาย ทั้ง หญิงซึ่งมิได้ เป็นภรร
ยา ชาย ก็ยัง มีสิทธิ์ ที่จะสละสิทธิ์บางอย่าง

ของคนให้ชายต้องเกินได้ โดยกฎหมาย
หรือ ประเพณี ไม่ถือ ว่า การกระทำ
เช่น นั้น เป็นการ ผิด ต่อประชาชน หรือ กระ
ทำให้เกิดความหวาดหวั่นครั่นคร้ามต่อธรร
มชนอย่าง ๑ อย่างใด. เช่นนี้แหละ
ข้าพเจ้า จึง เห็นว่า พระราชบัญญัติที่ ผ.ก.
แนะนำนั้นน่าจะไม่ได้ ผิดสมความมุ่งหมาย,
เพราะชาย อาจ เดียงได้ หตาย ร้อยทางเช่น
เดียง ว่า หญิงนั้น เป็น ภรรยาของ เขาหรือ
เป็น นาง บ่า เรอ ของ เขาเท่านั้น เป็น ค.น.
การ จึง เสมอกับว่า เขาตะกร้าช้อนน้ำ หรือ
เสมอกับตัว อย่าง ที่ กล่าว มา แล้ว.

อีก ประการ ๑, เมื่อ นึก ถึง หัก
แห่ง การออกพระราชบัญญัติ, ก็ เห็นว่า
ยังมีเหตุขัดข้อง อยู่ อีก หตาย ประการ เช่น
ถ้า จะ ออก พระราชบัญญัตินี้, จำ เป็น
ต้องแก้ไข กฎหมาย ลักษณะ ผัว เมีย เสีย
ก่อน, แต่ที่ทราบแล้วว่าจะ กระทำเช่น
นั้นไม่ ใช่ง่าย, เพราะ กฎหมาย ผัว เมีย
ของเรา เกิดจาก ประเพณี และทำ เนียมมา
แต่ยุค ดึกดำบรรพ์ ส่วน ความสามารถ
ของเจ้าพนักงาน ผู้ซึ่ง รักษา พระราช บัญ
ญัตินี้, ก็ไม่เชื่อว่าจงจัดให้ เป็นที่เรียบร้อย
ร้อยได้. ผลแห่งการ ออกพระราชบ

ญาติก็จะได้แต่เพียงความ เยี้ยหยินของพลเมือง ซึ่งรวมทั้งชนต่างดาว และจะ กระทำให้พลเมือง คิดว่า รัฐบาลเรา เข้มงวดในเรื่อง เล็ก ๆ น้อยเกินไป.

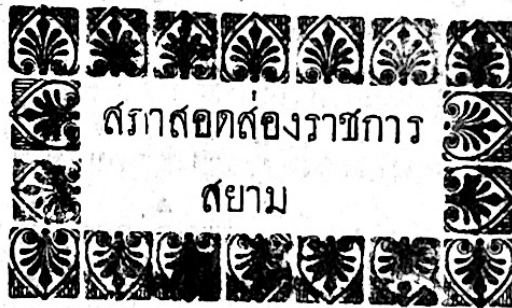
อย่าลืม ว่า พระ ราชน บัญญัติ ว่า ด้วย การ บังคับ หนิง นคร โสเพณีนัน, ท่านเอาโทษ หนิงในฐานะไม่ได้รับอนุญาตแห่ง การ ประพฤติ-คน ลง เป็น หนิง นคร โสเพณีนัน ท่านไม่ ได้เอาโทษใน การ กระ ทำ อัน เป็น ส่วนตัวประเภทนั้น ๆ ส่วนการกระทำนั้น เป็น แต่เพียง สักขี ซึ่ให้ เห็น ว่า ผู้ นั้น ประพฤติ คน เป็นหนิง นคร โสเพณีนัน.

ทางอันควร ซึ่ง พอ จะ จัดการ ได้ นั้น, ข้าพเจ้า เห็น ว่า เจ้าน้ำ ที่ กอง พิเศษ ยัง ไม่ มี ความจำเป็น อย่างไร ที่จะ ต้อง รบ กวน รัฐบาล ให้ ออก พระ ราชน บัญญัติ ใน เรื่อง เล็ก ๆ น้อย ๆ ดูจากความเห็นของ ผ.ก. เพียง แต่ จัดการ ตรวจตราทุกหนทุกแห่งทุกช่อง, จับกุม ฟ้องร้อง กันจริง ๆ และ นำ คดี เหล่า นี้ ส่ง ให้ หนึ่ง ดื้อ พิมพ์ ต่าง ๆ ประ กาศ ใน หน้ากระ ดาษ พร้อม ทั้ ชื่อ จำ เลย คือ คดี หนิง ผู้รับจ้าง, ชื่อ พยาน คือ คดีชายผู้ จ้าง เท่านั้น ก็พอ. ข้าพเจ้า เชื่อว่า คง จะทำให้ ชาย หนุ่ม-แก่-เฒ่า, รวมทั้ง

ข้าราชการ ผู้ มี ยศถาบรรดาศักดิ์, ซึ่ง หลงใหลใน การ นี้ เรายกยาดไม่มากนัก น้อย.

นายแก้ว ใจดี

(เรื่องนี้ เห็นว่า เป็น การ ได้ คอบ กับ ด้วย ข้อบ่งหา, มิใช่ เป็นเรื่องส่วนตัว กับ พระสัคคัต, จึงนำลงให้-บ.ก.ก.)

(ต่อ)

การ ที่ เรา เขียน เรื่อง สภาสอด ส่อง ราชการสยาม นั้น ก็ เพื่อเสนอแต่ท่านเจ้า พระยามราช เด่นาบดีกระทรวง มหาดไทย เพราะ ท่าน มี ตำแหน่ง นำที่ โต ใหญ่ ปก ครอง พล เมือง ทั่วไป และ เรา เข้าใจว่า ท่าน เป็น ชุนนาง คงฉิน แท้ คน หนึ่ง ใน ประ เทศ สยาม กับ หนึ่ง ท่าน ก็ มี ข้าราชการ ที่อยู่ ใน บังคับ บัญชาของท่าน มากกว่ากระทรวง ทบวง การ ใดๆ ทั้งหมด เรา จึง เสนอ ความ เห็น ของ เรา ตรง ต่อท่าน เพื่อ ขอให้ท่าน วิวินิจฉัย จะ ควร ทำ ประ กราใด หรือ ไม่ ?

เจ้าคุณ ยมราช ถ้า จะ พูด ถึง ความ
 เป็น ของ ท่าน ใน เวลา นี้ ก็ เท่า กับ ท่าน
 เป็น ไป ผู้ ดำ เริ่จ ราชการ ภายนอก ต่าง พระ
 เนตร พระกรรม ธิ์ ของ พระบาท สม เ็จ
 พระเจ้า อยู่ หัว นอกจาก นี้ ท่าน ยัง สนิท
 สนิม กับ ท่าน เจ้า พระยา รามราช พ ซึ่ง เป็น
 ผู้ ดำ เริ่จ ราชการ ภายใน อีก ด้วย สำหรับ
 ท่าน เจ้า พระยา รามราช พ ก็ อีก นำ แหะ
 ถ้า จะ พูด ถึง ความ เป็น ไป ของ ท่าน เวลา นี้
 ก็ ไม่ น้อย หน้า กว่า ข้า ราชการ คน ไต ใน
 ประเทศ สยาม ถ้า จะ พูด ถึง ความ ซื่อ
 ดัศย์ สัจ ริต กัพอ เป็น มิตร กัน ได้ กับ ท่าน เจ้า
 พระยา ยมราช ถ้า จะ พูด ถึง ความ ดำ มา รก
 หรือ มั่ง มี ก็ พอ คู่ ชก น ไป เรา จึง ขนาน ฉา
 ยา ตาม ความ เป็น ไป ของ ท่าน ว่า ท่าน
 คง ฉิน ภายใน ท่าน คง ฉิน ภายนอก และ
 ความ จริง ท่าน เจ้า พระยา ทง कु น ท่าน ก็
 มี การ เกี้ยว ดอง สัม พันธิ์ สนิท สนิม กัน
 จริง ด้วย เรา เชื่อ ได้ ดี ที่ เดียว ว่า ราช
 การ งาน เมือง ไตๆ ถ้า ท่าน เจ้า พระยา ทง कु
 น จะ รวม หัว กัน ดำ ริหิ จัค การ ขน ต้อง
 เป็น ผล ดำ เริ่จ ที่ เดียว

ความ จริง ท่าน เจ้า พระยา ทง कु น
 ท่าน ก็ น่า จะ เห็น ความ ทุกข์ ยาก ของ ผู้

น้อย ว่า ยาก จน คน แค้น เดือด ร้อน เพียง
 ไ้? อนึ่ง จะ พูด ถึง ความ มั่ง มี สั้สุข
 ของ เจ้า พระยา ทง कु น แล้ว เรา อาจ
 รับ รอง ได้ ว่า คง แค้น ติระ กูต ของ ท่าน มา
 ไม่ มี ใคร มั่ง มี สั้สุข เท่า ท่าน ถ้า ยัง
 ท่าน เจ้า พระยา ยมราช ด้วย ตะ ก็ เรา ค่อ
 ให้ รวม ทริพย์ สัม บัคิ หมด ทั้ง ติระ กูต ก็
 สั้ ท่าน เจ้า พระยา ยมราช คน เดียว ไม่ ได้
 เพราะ ติระ กูต เดิม ของ ท่าน เป็น แต่ เพียง
 เพียง ราช ฏูร สั้ มัญ และ ท่าน ได้ มา มี
 บุญ วา คัณา มั่ง มี สั้สุข นับ ว่า ท่าน เป็น อธิชาต
 บุคริ์ โดย แท้ แต่ การ ที่ ท่าน มั่ง มี เพราะ
 อะไร นั้น เอา เก็บ ไว้ พูด กัน วัน หลัง เมื่อ
 มี โอกาส เรา จะ ได้ นำ ประวัคิ ของ ท่าน มา
 พูด เพื่อ ประ กาศ คุณ ความ ดี ของ ท่าน
 สั้ ว่า ท่าน เจ้า พระยา รามราช พ ติระ กูต
 ของ ท่าน เป็น เซอ พระ ญาติ พระ วงศ์ แต่
 จะ พูด ถึง บุญ วา คัณา และ ความ มั่ง มี กัน
 แล้ว ก็ สั้ ท่าน ไม่ ได้ เหมือน กัน เมื่อ
 สั้ รูป ความ ก็ ค่อ ท่าน เจ้า พระยา ทง कु ท่าน
 มี บุญ วา คัณา มั่ง มี สั้สุข บริ บูรณ ซึ่ง เรา
 เรา เห็น ว่า พอ แล้ว สั้ มค รที่ ท่าน จะ เหลือ
 แด คู ทุกข์ คั้ ของ ทวย นคร บ้าง

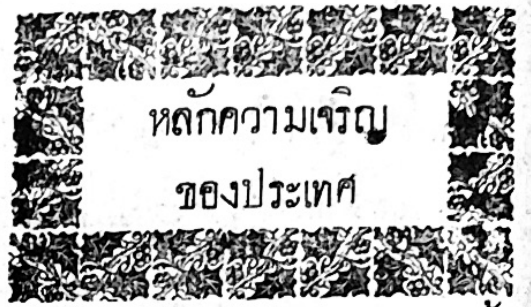
ฉันใน ที่ นี้ เจา จึง ขอ อ่อนน้อมท่าน
 เจ้าพระยา ทั้ง คู่ นี้ ขอ ให้ท่าน ช่วย
 เหนี่ยว แล ดู ทุกข์ คับ ของราษฎร พดเมือง
 บ้าง จึง จะ สัมกับนาม ที่ เรา ได้ อ้าง ไว้ ว่า
 ท่าน เป็นตง ฉิน อื่นนี้ ท่าน เจ้าพระยา
 ยมราช ท่าน ก็มี นานี่ๆ จะ ดู แล ทุกข์ คับ ของ
 ราษฎร พด เมือง โดยตรง และ ท่าน ก็
 น่า จะ เห็น ออก หรือ ความ ทุกยาก ของ ราษฎร
 อยู่ บ้าง เพราะ ตัว ท่าน เอง แต่เดิม
 ก็ เป็นราษฎร สำนัญ เช่นเดียวกับ พวกเราๆ
 มีนาม สัมมติว่า นายบั้น หลักรฐาน ของ
 ของ ท่าน อยู่ ทางจังหวัด สุพรรณบุรี ต่อ
 มา ท่าน ได้ บวช ได้ เรียน ท่าน ก็ ได้ เป็น มหา
 ษา เรียน ร่ำ เรียน รู้ หลักร นัก ปราชญ์ มี
 ความฉลาดรอบคอบ ด้วย ความอดุส่าห์
 วิริยภาพ ของ ท่าน ครั้น ตาตักขา บทแล้ว
 เข้ารับราชการ ท่าน ก็ ปฏิบัติราชการ เรียบ
 ร้อย มา จน มี มีดี คับ มียศ เป็น ถึง มาห
 อามาตย์ นายก มีบรรดาศักดิ์ เป็น เจ้า
 พระยา มี ตำแหน่ง นานี่ๆ เป็นเสนาบดี กระ
 ทรวง มหาศ ไทย ซึ่ง เรา เห็น ว่า ปฏิภา
 ของ ท่าน น่า ชม พอ ไซ้ อื่นนี้ ส้มอง ของ
 ท่าน ก็ ไล่หา ตัว จับ ได้ ยาก เรา จึง หวัง
 ใจ ว่า ถ้า ท่าน จะ ดำริห์ จัด การ ให้ มี สภา

ซึ่ง ก็ จัก เป็น ผล สำเร็จ เพราะ ท่าน คดี
 ทั้งนอก คดี ทั้งใน ซึ่ง เรา มอง ไม่ เห็น ว่า จะ
 มี อามาตย์ คน ไค ที่ คดี เสมอ ท่าน และ เรา
 เชื่อ ว่า ท่าน ดำริห์ ซึ่ง จัก เป็น ประโยชน์ สำ
 หรับ ท่าน เจ้าพระยา ยมราช อีก ด้วย กล่าว คือ
 ท่าน จัก ไม่ ต้อง ตะเกียกตะกาย ไป ตรวจ ราชการ
 ด้วย ตน เอง บ่อยๆ และ พวก เขา
 ผัก ไซ้ ร้อย นานี่ๆ จะ ไม่ อาจ ตบ ตา ท่าน เถ่น
 ง่าย ๆ อื่นนี้ เรา ก็ ได้ กล่าว ไว้ แล้ว ว่า
 แม้ แต่ พระบาท สัมเด็จ พระเจ้าอยู่ หัว อ้าย
 พวก ถึง หลอก จ้าว ยัง กัด ทำ กัน ได้ สัม
 หา อะไร กับ ท่าน เจ้า พระยา ยมราช จัก ไม่
 ถูก จำพวก มนุษย์ อูบาทว์ ตบ ตา หลอก เถ่น
 ฉนั้น ท่าน เจ้าพระยา ยมราช ควร ดำริห์ จัด
 การ ใน เรื่อง นี้ เพื่อ บอ้ง กัน จำพวก มนุษย์
 อูบาทว์ ซึ่ง เรา ได้ กล่าว ไว้ แล้ว ว่า ซ้ำ
 ชาย จ้าว บ่าว ชาย นาย อ้าย ฉาย ร้าย ชาย
 ซาติ แต่ ฉนั้น แหะ ท่าน เจ้าพระยา ยมราช
 จะ เห็น พ้อง กับ เรา ด้วย หรือ ไม่ ฉนั้น ก็
 อีก บัญญา นานี่ๆ โดย เรา เกรง ว่า ท่าน
 จะ ถือ ทิฏฐิ มา นะ ว่า ท่าน เป็น ชุน นาง ผู้
 ใหญ่ เชื่อ ตัว ว่า มี ส้มอง ไล่ พอ ไม่ ต้อง
 การเอา ความคิด ความ เห็น ของ พวก นานี่
 ถือ พิมพ์ มา ไซ้ เสีย เกียรติยศ แต่ ถ้า ท่าน

EX LIBRIS
 DOCTORN SURANFARICH

เจ้าพระยา ยมราช มีทิวรี ตั้งเรา พุคนี้
 ท่านเจ้าพระยา ยมราช ก็ ได้ ชื่อว่า มีทิว
 รี ที่ผิด ไม่ ถูก ตาม ครอง ขรรณ เพราะ
 ขรรณคาคน เรา จะพิเศษ อย่างไร ก็ ตามจะ
 มีความ คิด คว่า คน ทั้ง ประเทศ ไม่ ได้
 ขอ ให้ คิด ดู เอะ ว่า ถ้า ท่านเจ้า พระยา ยม
 ราช ตาย แล้ว จะมี คน เป็น เสนา บัด เทน
 ได้ ไหม ? ความจริง ถ้า จะ พุค สัน ตาม
 ส่วน แล้ว ผู้ ที่มี สติ บัญญา รอบ คอบ ตั้ง
 ท่านเจ้า พระยา ยมราช คง ไม่ มี ทิวรี อันผิด
 ครอง ขรรณ ไป ได้ เรา หวังใจ ว่า ท่าน
 คง ไม่ ถือ เอา ความ เห็น ของ ท่าน เป็นใหญ่
 ถ้าย เดียว ฉนั้น เรา จึง เขียน เรือง นี้ เสนอ
 แต่ ท่าน ด้วย ความ กัง ใจ ดี ของ เรา แต่
 ผล จะ เป็น อย่างไร แล้ว แต่ คน หนึ่ง มาก จะ
 วิญญาย เขา เรา ก็ ไม่ ได้ ถือ ว่า ความ เห็น
 ที่ เรา เขียน นั้น จะพิเศษ วิโส ดี กว่า คนอื่น
 ก็ หามิ ได้ ฉนั้น ถ้า เรา พุคผิด พงจะไร
 ไปบ้าง โปรด ให้ อภัย แก่ เรา ด้วย

หลักความเจริญ
ของประเทศ

“ปวง ประเทศ จะ ศิวิตย์ สมบูรณ์ ขึ้น
 ได้, ก็ ต้อง อาศัย การ กติกรรม, หลักกรรม,
 และ พาณิश्य์ กรรม ของ พด เมือง เป็น ข้อ
 สำคัญ, ประเทศ ที่ไร การ เหล่า นี้ จะ นับ
 ว่า เป็น ประเทศ ที่ เจริญ ไม่ ได้” นี้ คือ
 ไฉน ของ นัก การ เมือง ทั่วไป, ซึ่ง ยัง
 ไม่ มี ใคร ถ่า ปฏิเสธ หรือ คัด ค้าน ว่า ไม่
 เป็น ความจริง. โดยแท้, สยามประเทศ
 อัน เป็น ที่ รัก ของ เรา ก็ ย่อม ไม่ ผิด ไป กว่า
 ประเทศ อื่น, สยาม ประเทศ ต้อง อาศัย
 การ กติกรรม, หลักกรรม, พาณิश्य์ การ, เป็น
 เครื่อง นำ ประเทศ ขึ้นสู่ สภาวะ แห่ง ความ
 เจริญ ใน ท่านอง เดียว กัน, เมื่อ ถ่า มา
 เพียง นี้, จึง จำ ต้อง ขอ โอกาส พิจารณา
 ถึง สภาวะ ของ ประเทศ สยาม, และ ออก
 ความ เห็น บ้าง ตาม สมควร,

ประเทศ สยาม ย่อม ทราบ กัน แล้ว ว่า
 ตั้ง อยู่ ด้วย การ กติกรรม เป็น พื้น ส่วน
 ลาร หลักกรรม และ พาณิश्य์ การ นั้น เทน ว่า
 จะ ไม่ มี, หรือ มี ก็ ตก อยู่ ใน มีต ของ

ชาวต่างประเทศทั้งสิ้น, ที่เป่น เช่นนี้
 ก็น่าจะ เป่นที่น่า ตอายแก่ ชาวต่าง ประเทศ
 อยู่บ้าง, เพราะ เขา อาจ จะ เขี่ย หยั้นได้
 ว่าเรา — คน ไทย ซึ่ เกี่ยฯ หล้ง ยาว ไม่ รั
 จัก ทำ การงาน การ ค้าขาย ปล่อยให้ ตก
 อยู่ในมือ ชาว ต่างประเทศเสียจนสิ้น, น
 แหะเป่นสภาพของประเทศไทยใน เวลา
 นี้ และมี หนังสือพิมพ์ ภาษาต่าง ประเทศ
 ฉบับ ๑ ก็ด่า ว่า จะ เป่น เป่น เช่นนี้ อยู่ ออก
 นาน, เรา—กรรมกร—รู้สึกตอายในถ้อย
 คำ หมิ่น ประมาท เช่นนั้น ที่ ตัก, จึง พยายาม
 เขียน ความ เห็น เรืองนี้ ซักชวนประ
 ชาชน ทั้งหลายให้ ตั้งใจ กระทำ กิจ และ ทำ
 ตาย คำ ประมาท นั้นให้ เลื่อม ทราบ,

แต่อย่างไร ก็ ดี การ ที่จะ รังการ กติ
 กรรม และพาณิชย์การ ให้ เฟื่องฟู ขึ้นได้ นั้น
 ย่อมเป่นการอยากที่จะกระทำ ให้ เป่นที่ โดย
 เร็วพลัน, เพราะเราปล่อยมือมาเสียนาน
 จำต้อง ทำ ตายเหตุ ที่ ทำให้ สภาพ ของ
 ประเทศ เป่น อยู่ในเวลานี้ เสียก่อน ก็อะ
 ไร เต่า เป่น เหตุ? คำถาม นี้ เขาตอบ กัน
 ว่า—

๑. คนไทยไม่ มีความ รั ในทาง ฝีมือ

และทาง ค้าขาย และไม่มี โอกาส จะ รั ได้,
 เพราะ การ ศึกษา ของเราในทาง นี้ ยัง ไม่
 แพ้ว หดาย, ตามโรง เรเรียน ต่าง ๆ ที่ สอน
 วิชา หักกรรม เวदानี ออกจะ เป่น ว่า สอน
 อย่าง เสียไม่ได้ มีได้ หวัง ผลให้ เจริญ
 โดย แท้จริง สำหรับโรง เรเรียน พาณิชย
 ์ เป่นใน ทำนอง เดียวกัน ตามที่ เป่น มา
 แล้ว หักสูตร ของ การ สอน หาได้ สอน
 ให้ รั จัก การ ค้าขาย จริง ๆ ไม่ ตรง กัน
 ขวมกับสอนให้ เป่น ลูกจ้าง ฝรั่งหรือเป่น
 เสมียน ซึ่งไม่ สัม ชื่อ ว่า เป่น นัก เรเรียน พา
 ณิชยการ

๒. ทู. ทู. เป่น ข้อสำคัญ อย่างยิ่ง
 ตาม ที่ เคย กล่าวมา ครั้ง ๑ แล้วว่า ชาวไทย
 เราไม่ใคร่ จะ มี อยู่ในมือ สัมยนี้ แม้จะ
 มีความคิด เด็ด ปานใด ถ้าไร ทุน คือ เงิน
 แล้ว ก็ไม่อาจ ประกอบ กิจการงานนั้นๆ ได้
 ทั้ง—หากจะมีใครแสดงความคิดความเห็น
 ของตนใน เมื่อคน ทำไม่ได้เอง—จะ ถูก หา
 ว่า บ้า ด้วยซ้ำ, อัน ที่จริง ประชาชนไทย
 เราใช้ ว่า จะ ยากไว้ เสีย ทุกคน, ที่ ท่าน
 มั่ง มี พอจะ ทำ การงานได้ ก็ มี มาก, แต่
 ก็ เป่น ส่วน มาก ที่ ท่าน เหล่านั้น รั ความ
 สุข ส่วน ตัว ปล่อยให้ ทุน ของ ท่าน นอนนิ่ง

ผู้ใดจะอุทิศอยู่ในบ้านหรือในที่สาธารณะ
 มีค่าคงยากจนตรวด หรือมีเงินไม่พอ
 ของท่านหากพบคน เพชรต๋องต๋อง
 เนื้อ โดยเห็นว่า ต่อก และ ต่อบาย
 ความลำบากที่ระหวางหม คณะไทย
 เราไม่ใคร่จะมี การงาน ของคนไทยเรา
 มากจะ เห็นประโยชน์ ดีกว่า และ พวกของ
 มากกว่าที่จะ เห็น แก่ การงาน และ ต่างก็
 อย่คิด โกง กัน อยู่เสมอ บริษัทไทยเรา
 จึงไม่ถาวร, คือ มี ตัวอย่าง หดหาย บริษัท
 & การ ช่วยเหลือ ระหวาง นายจ้าง
 กับ พวก กรรมกร แทนว่าจะไม่ มี เดี่ยวเดียว
 พวกนายจ้างโดยมากมัก ชอบได้ นายกษ
 เขาบังคับ บัญชา พวก กรรมกร โดย ความ
 บายค หนักกว่า ขอให้ คิด อ เกิดว่า เมื่อ
 เป็น เช่น น มนุษ ที่ไหนบ้าง ที่จะ ตั้งใจ ทำ
 งานให้เกิด ผล ดี?
 ๕. ชาวเรา ชาว หัวหน้ ประกอบ กิจ
 การใน ทาง นี้
 ข้อ ที่ ยก ขึ้น มาก ต่อก ว่า น่า จะ เพราะ
 ข้อ ต่ำ คัญ และ โดย ย่อ ถ้า จะ บรรยาย ให้
 เต็ยก็ เก่ง ว่า จะ เบื่อ หู ท้อง อัน คัว
 ที่ จะ คิด ว่า ดี คือ ค้น แล หา วิถี บิด คัว
 จะ จัด การ เรื่อง การ กิจ ย่า แพท น ให้ แพว
 หดหาย โรง เรียน ซ่าง ก็ ควร กำหนด หลัก

ผู้ช่วย ผู้ช่วย ผู้ช่วย ผู้ช่วย ผู้ช่วย ผู้ช่วย ผู้ช่วย ผู้ช่วย ผู้ช่วย ผู้ช่วย
 ดักร ตอน โท นักเรียน ร จริง ๆ ทำ ได้ จริง ๆ
 ไม่ใช่ ตัก แต่ ทำ เป็น พืช หรือ วาง ไคองไว้
 เวลาว น พน สมัย เดี่ยว แต่ ใน เรือง ผกช ไรย
 หินา การ หัก เด็ก ตอน ตระบง ตระกวา กระ
 ขฉน กระธา และ อื่น ๆ ซึ่ง เป็น ของ ผม เมือ
 และ ไม่ ปราบ กว ว่า ประเทศ ไคเขา ตั้ง สิ้น คัว
 ประเภท น เข้ามา แข่งขัน นัน ย่อม จะ หวัง
 ผลดี ให้ เปน สิ้น คัว แพว หดหาย ไม่ ได้ โดย แท้
 เรา คัว ร จะ หัก เด็ก ให้ ทำ การ ส มื่อ อย่าง
 อน ที่ ออจ เปน สิ้น คัว แพว หดหาย หรือ ตั้ง ที่
 เรียง คอง ไว้ ของ ชาว ประเทศ นัน หดหะ
 เรว จง จะ เห็น ว่า เปน ผด
 การ ที่ จำ ห่วย สิ้น คัว ที่ ทำ ขึ้น ที่ บัด
 กิด ต่ำ คัญ อัก แพท ก ๓ แพว จะ ได้ เปน
 กกร ย่อม มา ไค ของ ผู้ ทำ ให้ ชาว ขวาย ยัง
 ชน คน เรว ใด ทำ อะไร ไม่ เห็น ผด ก็ ย่อม
 จะ เกิด ความ ทอ ถอย เปน ชรรม ตา เทว
 ไร่ ชาว ไนงาน แด่ตั้ง คิด ปลัก กรรม ช่ว บัด
 ครั้ง ๓ นัน จะ หวัง ให้ เกิด ผล ใน ทาง ปลัก
 ใจ ผู้ ผก หัก ทาน น ไม่ ได้ เพราะ ย่อม ทราบ
 ดี แด้ว ว่า งาน แด่ตั้ง คิด ปลัก กรรม นัน มี
 ผล ทาง ไค รุ บ้าง ไค รุ ไค รุ ไค รุ ไค รุ ไค รุ ไค รุ ไค รุ ไค รุ ไค รุ ไค รุ ไค รุ
 มากกว่า ไค รุ สิ้น คัว ที่ ทำ ทาง อัน คัว แด้ว

ได้เรียบ ร้อยก็ จะบังเกิดผลได้ โดย เอก
 ประการ เช่น เงินทองไม่รั่วไหลออกนอก
 ประเทศ คนทุกคน มุ่งงานทำ, และ เมื่อคน
 เรา มุ่งงาน ทำแล้ว การ โจร ผู้ร้าย แด หนีง
 นคร โสเพณี่ ก็ จะเบาบาง ลง การที่ ประ
 เทศ เรา มี โจร ผู้ร้าย ชุก ชุมใน เวศานี่ ก็
 เนื่องจากความยากจนไม่ มุ่งงานทำ ความ
 จน บังคับให้ เปนผู้ร้าย หรือ เปนหนีงนคร
 โสเพณี่

การประหยัดทรัพย์ ของ พลเมืองก็ เปน
 อีก เรื่อง ๑ ที่ ควร จัดการ ควบ กันไป วิธี
 ให้ พวกกรรมกร มี หุ่น ส่วนในบริษัท ด้วย
 ดัง ที่ เรา ได้ กล่าว มา ครัง ๑ นั้น น่าจะ นำ
 วินิจฉัย ดูบ้าง เรา เชื่อ ว่า คง จะ เปน ผลดี

ได้กล่าว มาก ก็ มาก พอ แล้ว จึง ขอ
 จบแต่ เพียง นี้ เมื่อมี โอกาศก็ จะ ได้ กล่าว
 ในวัน หลัง ต่อไป

จำพวกบรรดาศักดิ์

๑. ตกรบรรดาศักดิ์ คือ ตกร คณะ
 ศรัทธยทธยารมย์
๒. หน้งสื่อพิมพ์บรรดาศักดิ์ คือ หน้ง
 สื่อพิมพ์ ดุสิตสมิต
๓. บรรณาธิการ แต่ผู้จัดการ —
 หน้งสื่อพิมพ์บรรดาศักดิ์ คือ บรร
 ณาธิการ หน้งสื่อพิมพ์ไทย

๔. นักมวยบรรดาศักดิ์ คือ หมื่นมวย
 แมน หมัด และ หมื่น ชงัด เขิงชก
๕. โรงการพนันบรรดาศักดิ์ คือ สถานที่
 ที่ มุ่งงาน ฤคฺุหนาวและสถานที่แข่งม้า
๖. โรง เรียน บรรดาศักดิ์ คือ โรง
 เรียน ที่ เรียน เปน นายคน
๗. เจ้าบรรดาศักดิ์ คือ เจ้าตุง
๘. กุ๊ยบรรดาศักดิ์ คือ อำมาตย์ที่
 เห็น แก่ ตาภยศ ยิง กว่ำ ราชการ
๙. เกม บรรดาศักดิ์ คือ "สุรา, นารี,
 ภาชี่, กิพบัตร"
๑๐. มหาโจรบรรดาศักดิ์ คือ อำมาตย์
 ที่ หนี ราชฎร บังหลวง
๑๑. บ้านบรรดาศักดิ์ คือ บ้านนรสิงห์
 และบ้าน บรรชมสันธุ์
๑๒. พวกหน้งสื่อพิมพ์ ป.จ.บรรดาศักดิ์
 คือ พวกหน้งสื่อพิมพ์ไทย
๑๓. นักเตงบรรดาศักดิ์ คือ อำมาตย์
 เต้เพด
๑๔. ต่มาคม บรรดาศักดิ์ คือ ต่มาคม
 ตุง กระคุม ต่ามเห็ดยม
๑๕. กระตือบรรดาศักดิ์ คือ อำมาตย์
 ที่ ชอบ กิน ดินบน
๑๖. พวกสืบแปดมงกุฏบรรดาศักดิ์ คือ
 อำมาตย์ ที่ชอบ เต่น การพนัน เปน
 เนื่องนิตย

- ๑๗. ร้าน บรรดาศักดิ์ คือ ร้าน ผู้ดี
ชนิดหนึ่งในงาน ถุดหนาว
- ๑๘. ขอบทาน บรรดาศักดิ์ คือ อำมาตย์
ที่ ชอบ ขอ ๆ
- ๑๙. ต้นขบรรดาศักดิ์ คือ ต้นขช้อยา
เหต
- ๒๐. ลูกบรรดาศักดิ์ คือ ลูกตะกั่ว?
(อาจรวบรวมต่อๆไปไม่ได้)

นานากรรม

หนังสือของเราเล่ม ๓๐ ประจำวัน
เสาร์ ที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๖ ได้พูดถึง
ภาพยนต์ เรื่อง นาง อริยมเหศวรกับ พระ พุทธ
ศาสดา แพนก นานากรรมได้พูดถึง
เรื่องแห่งสภาคาชาต โดยกต่างถึงมนุษย์
จำพวกที่ หาประโยชน์ ส่วน ตัว เข้า ประปน
อยู่ด้วย มนุษย์ ตกต่าง น ก็คือ นายจ้อ
และ นาง สว่าง เพ็ญภาคกุล เจ้า ของ
ห้าง ขาย ขว เพ็ญภาค

การที่เราพูดถึง เรื่องนี้ เป็นเหตุ
ให้คนสอง จำพวกไม่พอใจเรา ความ
จริงเราหาได้ มีเจตนาร้ายต่อใครไม่ เรา
พูด เรื่อง ภาพยนต์ ก็ เพื่อจะ ตักเตือน นาย
ของ อีวัน ผู้จัดการ บริษัท สยาม ภาพยนต์
และ เจ้าพนักงาน ผู้ตรวจ ภาพยนต์ โดย
ใน ร้าน ที่คณะ ของ เรา เป็น ศาสนิก ชน ผู้
ถือ พระพุทธศาสดา

การที่เราพูด ตักเตือน นั้น พวก
บริษัท สยาม ภาพยนต์ ไม่ ควร โกรธแค้น
เรา ควร จะ ชอบใจ เรา และ ควร จะ ระวัง
ต่อไป ในการที่จะ ตั้ง หนังสือ มา ฉาย
ใน คราวหลัง ไม่ ควรจะให้ มี เรื่องตบ
หูคู่มั่น ต่อ ศาสนาใดศาสนาหนึ่ง เพราะ
ศาสนา ของ คนชาติใด ชาติ นั้น ก็ ต้อง เคารพ
นับถือ เมื่อใคร มา แสดง อา การ
คู่มั่น ก็ยอมไม่ เป็นที่พอใจ

อนั้น บริษัท สยามภาพยนต์ ควรระวัง
ได้ อย่า อวดดีไป การที่ บริษัท
สยาม ภาพยนต์ ฉายหนังสือได้ ก็เพราะ
คนไทยโดยมาก ซึ่งไปดูหนังสือนี้ยังไม่
รู้ความหมายของหนังสือนี้ว่าเป็นอย่างไร
เราจึงได้นั่งดูกันอยู่อย่าง สันต สันาน
ถ้าเรา รู้ความ เป็นไป เขาคงมันได้ ไม่น้อย
ไป กว่าคณะ ของ เรา และคน ที่มั่งคั่ง
ร้อนอาจ ทำให้เกิด อันตราย แก่ โรงหนังชน
มิตนั้นอาจ ทำการขัดขวาง โดยมี ให้ บริษัท
ฉายหนังสือ ซึ่งเป็นเรื่อง ที่ คู่มั่นต่อศาสนา
ก็ได้ เพราะ ศาสนา เป็น ของ ที่
บุคคล ผู้เคารพนับถือ ย่อมมี สิทธิ เป็น เจ้า
ของ ทุกคน

อนั้นในนี้ เราจึงแนะนำ ให้ ชาวไทย
ทุกคนทราบไว้ว่าการดูภาพยนต์ต่อไปควร

พอ ฟัง ได้ แต่ ดุง อยาก ถาม
อีก นิด หนึ่ง ว่า การ ไป เรียน
สัก แต่ จะ กลับ มา เป็น นาย คน
กับการ ไป เรียน โดย ตั้งใจ จะ
ไป เอา ความ รู้ มา ใช้ ใน เมือง
ไทย นั้น ข้าง ไหน จะ คึก กว่า กัน?

หนู ขวาน — ถ้า ตอบ อย่าง ส่ม มติ ว่า ผม
เป็น คน หัวนอก ผม ก็ จะ บอก
ว่า เรียน เป็น นาย และ คดี แต่
ถ้า จะ ตอบ อย่าง ผม เป็น ผม
แล้ว ผม ก็ ต้อง ตอบ ว่า เรียน
เอา ความ รู้ ดี กว่า

ดุง ดีว — ทำไม ถึง ตอบ เช่น นั้น?

หนู ขวาน — เพราะ การ เป็น นาย คน นั้น มัน
มี อ่อน นาค และ สบาย ดี กว่า การ
ทำการ หนัก

ดุง ดีว — เจ้า มี หด ก ถาน อะไร พิศุจน์
ถึง คน พวก นี้ บ้าง?

หนู ขวาน — มี คือ หด ยัย คราว ที่ ผม เคย
ได้ ยื่น คน พวก นี้ พู ด ใน เว ดา
ต้อง ทำ การ งาน หนัก ว่า “เฮ้อ!
วิชา ที่ เรียน มา ไม่มี ประ โยชน์
จะ ทำ อะไร รัฐบาล ก็ ไม่มี ทุน
ให้” ที่ เขา พู ด นี้ ความ
หมาย มี ว่า เมือง นอก เขา สร้าง
คึก กัน ๓๐ วัน หนึ่ง ก็ จะ สร้าง

ในเมือง ไทย ๓๐ วัน ฤ ภา ให้ กว่า
ชั้น ไป อีก นี้ เป็น คำ แก่ ตัก
ทง สัน ที่ แท้ เขา ประ ดึง คี
จะ หนึ่ง ชั ษ ษ บ น หัว คน ต่าง หาก
เออ ! ก็ ถัก เป็น เช่น นั้น คน
พวก นี้ (หมายถึง โดย มาก ไม่
ใช้ ทั้ง หมด) เขา มี ไป เมือง
นอก เป็น พิ ธิ ชุ บ ตัก ของ เขา
เท่า นั้น ดอก หรือ ?

หนู ขวาน — ชุ บ ตัก จริง แต่ คุณ ดุง อย่า
เข้าใจ ผิด ว่า ฝรั่ง เขา ชุ บ ให้ ที่
แท้ พวก คน ไทย เรา นี้ เอง

ดุง ดีว — คน ไทย ชุ บ ยัง ไง ?

หนู ขวาน — คือ พอ พวก นี้ กลับ เข้า มา
จาก เมือง นอก หัว นาค การ
งาน ใน กรม นั้น กระ ทรวง หนึ่
ตั้ง เงิน เดือน ตั้ง ตำแหน่ง ไป
กัน ใหม่ โด เต็ม ที่ ส่วน กว

งาน ไม่ ต้อง ดู เพราะ ถ้อย
ลักษณะ ที่ เป็น หัว นอก เป็น
การ ประ กัน ความ รู้ อยู่ แล
นี้ แห ดะ เขา ชุ บ ตัก กัน ละ

ดุง ดีว — อ้อ ! พิก ด ส่ม ยั น เขา ชุ บ
ตัก กัน ได้ ด้วย แะ เขา ต
ว่าง ๆ ดุง จะ ตั้ง เจ้า คุม ของ ดุง
ให้ มัน ไป ชุ บ ตัก ดู บ้าง

แถลงการณ์

เพราะเหตุที่ คณะของเราไม่ได้ถือเอาการออกหนังสือพิมพ์กรรมกรเป็น
เครื่องอาชีพ และเพราะเหตุที่เราไม่อยากจะให้ท่านผู้ใดติฉินนินทาได้ จึง
ขอประกาศให้ทราบทั่วกันว่า คำบำรุงสมาชิกสำหรับผู้ที่ เป็นสมาชิกแล้ว หรือผู้
ที่จะลงนามต่อ ๆ ไปนั้น ไม่มีความจำเป็นจะต้องส่งไปให้เราในเวลานี้ ผู้
ใดมีฐานะพอจะเชื่อถือได้ ถ้าส่งนามไปยังเรา ๆ ยินดีจะส่งหนังสือของเราให้
ทุกเมื่อ มีหนังสือพิมพ์หลายฉบับที่เร่งรัดในเรื่องคำบำรุงยิ่งกว่า การบำรุงหนังสือ
พิมพ์ของเขา บางฉบับถึงกับล้มแล้วหรือรู้สึกตัวว่าจะล้ม ก็ยังกระวน
กระวายให้สมาชิกส่งคำบำรุง ท่านทั้งหลายคงได้เคยรู้จักมา มาก ต่อ มาก แล้ว
ว่า คำบำรุงสูญหายไปโดยคณะหนังสือพิมพ์เหล่านั้นเด็กล้มเด็กกลางคัน เรากรรมกร
ไม่มีความประสงค์จะถือเอาการต่อตวง เช่น นั้น เป็นบทเรียน จึงขอปฏิญาณ
แก่ท่านทั้งหลายว่า ตราบใดที่ หนังสือพิมพ์ของเรา ยังไม่มีหวังที่จะอยู่ในฐานะ
อันมั่นคงแล้ว เราจะไม่เตือนในเรื่องคำบำรุงนี้ เลย หรือ ถ้าหากเราต้องอุป
ถัมภ์เด็กล้ม ก็ยินดีจะไม่เรียกร้องคำบำรุงนี้ จากท่านทั้งหลาย สำหรับ
ผู้ที่ส่งไปแล้ว หรือผู้จะส่งต่อไป — เมื่อเราประกาศให้ส่งก็พึงอุ่ใจเสียเถิดว่า
เงินของท่านจะไม่สูญหายโดยอาการเด็กล้มกลางคัน คณะเราพร้อมใจนำเงิน
คำบำรุงเหล่านี้ฝากคลังออมสินไว้ และจะเบิกถอนต่อเมื่อได้จัดการส่งหนังสือ
ให้ท่านครบเรียบร้อยแล้ว แต่ถ้าเราต้องเด็กล้มก็ยินดีจะส่งเงินเหล่านี้คืนให้ท่าน
หรือถ้าไม่ยินดีรับคืน ก็จะไปส่งสภาพอากาศสยามเพื่อการบุญกุศลต่อไป
อย่างไรก็ดีขอท่านทั้งหลายจงเข้าใจเถิดว่า เราพยายามที่สุดที่จะ
กระทำกิจการงานของเราจะสุดสิ้นโดยหืดหยุดสุดท้ายของเรา
อนึ่ง — สำหรับร้านจำหน่ายหนังสือพิมพ์โดยตรง — นับแต่บัดนี้เป็นต้นไป
หนังสือพิมพ์ของเราจะต้องมีตราของเราประทับทุกเล่ม ถ้าเราพบหนังสือฉบับ
ใดไม่มีตราของเรา จงถือว่า เป็นหนังสือปลอมและก็จะได้จัดการตามที่ขอ
ด้วยกฎหมายต่อไป

คณะ กรรมกร